

Brandweerman Lammert Flier:

“Brandveilig wonen begint bij jezelf”

De dagen worden korter, de kaarsen gaan aan en de houtkachel brandt weer. Gezellig – maar ook een tijd om alert te zijn. Lammert Flier, specialist brandveiligheid bij de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM), vertelt over wat huiseigenaren kunnen doen om het risico op woningbrand te verkleinen.

TEKST **ERWIN BUTER** BEELD **FRANK RUITER**

Zien jullie in de winter meer woningbranden?

“De brandweer is het hele jaar alert, maar in de donkere maanden zien we wel iets meer risico’s binnenshuis. Het is gelukkig niet meer zoals vroeger, dat warme lampjes zorgen voor extra risico. Veel mensen gebruiken nu ledlampen. Mensen maken het wel gezellig met kaarsen, de open haard of vuurkorven. Dat hoeft geen probleem te zijn, als je er maar bij blijft. De meeste branden ontstaan namelijk door menselijk gedrag: een pan die te lang op het vuur blijft staan, een kaars te dicht bij de gordijnen, of het gebruik van een kapotte telefoonoplader. Kleine dingen met grote gevolgen. Dat kan in alle seizoenen.”

Is het gevaar tegenwoordig anders dan vroeger?

“Ja, we zien nieuwe risico’s ontstaan. Denk aan de (thuis)accu’s. Mensen plaatsen die vaak binnen, soms zelfs in de hal of onder de trap – en dat is juist de vluchtroute. Ze vergeten dat bij een brandende accu of thuisbatterij veel giftige stoffen vrijkomen. Als daar dan iets misgaat ... Het advies is: plaats grote en kleine accu’s in een aparte ruimte met een rookmelder en zeker niet in de vluchtroute. Je mag dan best je fietsaccu ook binnen opladen. In de schuur een fietsaccu opladen kan ook, maar dan hoor je vaak weer niet de rookmelder.”

“De thuisbatterijen zijn nieuw terrein: ze brengen energie én risico’s naar binnen. In →

de corona-tijd gingen veel mensen zelf pionieren met accu's, nu worden de thuisbatterijen professioneler. De vraag is of dit wel past bij de bestaande meterkast. Het is goed bij aanschaf te checken waar die volgens de fabrikant moet staan. Het liefst bijvoorbeeld in de garage. Er zijn nog geen specifieke regels voor woning-eigenaren, dus eigen inzicht is belangrijk."

Wie de cijfers bekijkt, ziet dat na enkele jaren van stijging het aantal woningbranden vorig jaar gelijk bleef. Wat zijn de meest voorkomende oorzaken van woningbranden?

"In stedelijke gebieden zien we vooral keukenbranden – iemand kookt, wordt afgeleid en vergeet de pan. In landelijke gebieden zijn schoorsteenbranden een klassieker. Verder neemt het aantal incidenten in de meterkast toe, al zijn daar nog geen harde cijfers voor. We vragen steeds meer van onze elektrische installatie: warmtepompen, laadpalen, zonnepanelen. Terwijl veel oudere huizen daar niet op zijn berekend. Als de stoppenkast er niet voor gemaakt is en ook nog eens vol hangt met verlengsnoeren en stekkerdozen, dan vraag je om problemen. Laat een elektricien checken of je installatie het aankan."

Kun je een voorbeeld geven van een brand die je is bijgebleven?

"Een wat ouder voorbeeld van een keukenbrand waarbij de bewoner gewoon op de bank lag te slapen terwijl er iets op het fornuis stond. We wisten niet of er nog mensen binnen waren, dus moesten direct naar binnen. Gelukkig konden we de persoon op tijd redden – er waren destijds nog geen rookmelders verplicht. Zonder ons ingrijpen was die waarschijnlijk niet wakker geworden. Dat grijpt je aan, want het had zo anders kunnen aflopen."

Iedereen is inmiddels verplicht een rookmelder per verdieping te hebben. Is dat voldoende?

"De rookmelderplicht is een goede stap. Eén melder per verdieping is wettelijk gezien genoeg, maar wij zeggen: meer is beter. Hang er bijvoorbeeld ook één bij de keuken of bij je opladers. En test ze regelmatig. Een rookmelder in of bij de meterkast of bij je elektrische fiets is echt geen overbodige luxe. In de keuken is ook een aan-

rader, ook nu we vaker gasloos koken. Mensen denken dat we met inductie minder kans hebben op een brand, maar ook dan kan het in de pan te heet worden en brand ontstaan."

Wat kunnen mensen zelf doen om het risico op brand te verkleinen?

"Brandveiligheid begint bij bewust gedrag. Blijf dus in de buurt als je kookt. Laadt accu's op waar je ze kunt zien en gebruik stekkerdozen verstandig. Een stekkerblok is niet bedoeld om apparaten met hoog vermogen – zoals een frituurpan of kachel – tegelijk te gebruiken. Bekijk op een stekkerdoos welk vermogen deze aankan. Een haspel moet je helemaal uittrekken om overver-

📷 **Flier adviseert:**
"Test eens hoe snel jij en je huisgenoten buiten kunnen zijn. Vluchten is uiteindelijk het belangrijkste."

“Het aantal incidenten in de meterkast neemt toe.”

hitting tegen te gaan. En belangrijk voor mensen met een houtkachel of haard: laat je schoorsteen minstens een keer per jaar reinigen.

Het zijn allemaal simpele dingen, maar ze maken echt het verschil. En heb je voldoende maatregelen genomen? Test dan eens hoe snel jij en je huisgenoten buiten kunnen zijn. Vluchten is uiteindelijk het belangrijkste.”

Klinkt alsof de brandweer veel meer doet dan blussen.

“Klopt. We doen veel aan voorlichting en preventie. We geven advies bij nieuwbouw en vergunningen, denk aan woongebouwen en zorginstellingen. Daarnaast gaan we de wijk in, geven voorlichting aan ouderen en scholieren, en delen we tips via social media. De mens is de belangrijkste factor bij brandveiligheid, dus dáár investeren we in. We hopen dat kinderen die we nu iets leren over rookmelders later als vanzelf brandveilig wonen.”

Zijn er grote verschillen tussen nieuwbouw en bestaande woningen?

“Ja. Nieuwbouwhuizen voldoen aan strenge brandveiligheidseisen: goede brandscheidingsmiddelen tussen woningen, voordeuren die zelf sluiten als ze rook detecteren en automatische melders. In bestaande bouw gelden minder regels – daar gaat het vooral om de wettelijke ondergrens. Maar eigenaren van oudere woningen kunnen zelf veel meer doen. Denk aan een deurdranger op de voordeur, zodat die bij brand vanzelf dichtvalt, of extra rookmelders. En loop je elektra na.”

En dan hebben we het nog niet gehad over appartementen waar je samen een ingang gebruikt. Wat kan je als Vereniging van Eigenaars doen?

“In woongebouwen is belangrijk om de gangen vrij te houden, de gang is de vluchtweg van alle

bewoners, dus zorg dat alle obstakels daar weg zijn. Kijk of het mogelijk is om zogeheten vrijloopdeurdrangers te plaatsen. Die gaan alleen dicht bij brand, op andere momenten bewegen de deuren zich gewoon vrij. Dit voorkomt bij een brand in een woning dat er veel rook op de gang komt, waardoor de andere bewoners bij het vluchten nadelen ondervinden. Rook is echt het grootste probleem, hoe klein het brandje soms ook is. Check als VvE regelmatig de vluchtroutes en je eigen rookmelders. En heb het er met elkaar over wat je samen kan doen.”

Wat gebeurt er nadat er toch brand is geweest?

“Na een brand komt een stichting zoals Salvage in actie. Zij helpen bewoners direct met opvang, noodvoorzieningen en contact met de verzekering. Wij doen intussen brandonderzoek om te leren wat de mogelijke oorzaak was en wat we als brandweer hebben gedaan bij het blussen. Die kennis gebruiken we weer voor voorlichting en beleid. Vaak gaan we na een woningbrand ook langs in de buurt om mensen te informeren. Zo’n brand in de straat maakt veel indruk – dan is de bereidheid om iets te veranderen opeens groot. Tegelijk zie je ook dat de urgentie al snel afneemt.”

Is daarmee alle brandgevaar voorbij?

“Je kunt natuurlijk niet alles voorkomen, maar je kunt wél zorgen dat je veilig buiten komt. Een paar minuten kunnen het verschil maken. En denk dan nog niet ‘het gebeurt mij niet’. Want als wij ergens aankomen, is het altijd bij mensen die dat ook dachten.”

Verzekeringen

Een woningbrand heeft grote gevolgen. Om in ieder geval de financiële klap op te vangen, sluit je een goede opstal- en inboedelverze-

kering af. Die van Vereniging Eigen Huis vielen al vaak in de prijzen vanwege de goede voorwaarden. Sluit ze af via eigenhuis.nl/ehm-uw